ECLI:LV:AT:2026:0306.A420209424.8.L

Lieta Nr. A420209424, SKA-239/2026

Administratīvo lietu departaments

Latvijas Republikas Senāts

RĪCĪBAS SĒDES LĒMUMS

Rīgā 2026.gada 6.martā

[1] Senātā saņemta pieteicējas – sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Identity Solutions” – kasācijas sūdzība par Administratīvās rajona tiesas 2025.gada 18.jūnija spriedumu.

Ar minēto spriedumu noraidīts pieteicējas pieteikums par Iepirkumu uzraudzības biroja 2024.gada 30.jūlija lēmuma Nr. 4-1.2/24-153 atzīšanu par prettiesisku. Ar pārsūdzēto lēmumu birojs atstājis negrozītu pasūtītājas – valsts AS „Latvijas Valsts radio un televīzijas centrs” – rīkotajā iepirkuma procedūrā „Latvijas ,,Eiropas digitālās identitātes maka” pilota izstrāde” (Nr. LVRTC 2023/29) pieņemto lēmumu par pieteicējas piedāvājuma izslēgšanu no iepirkuma sakarā ar to, kas tas vērtējams kā nepamatoti lēts.

No lietas materiāliem izriet, ka pasūtītājai, ievērojot to, ka pieteicējas piedāvātā cena (cilvēkstundas likme) bija ievērojami mazāka nekā pārējo pretendentu piedāvātā cena, turklāt iepriekš pieteicēja līdzvērtīgu pakalpojumu sniegusi par apmēram trīs reizes lielāku cenu, radās šaubas, vai pieteicējas piedāvājums nav nepamatoti lēts. Tāpēc pasūtītāja, pamatojoties uz Publisko iepirkumu likuma 53.panta (Nepamatoti lēts piedāvājums) normām, divas reizes aicināja pieteicēju izskaidrot piedāvāto cenu. Izvērtējusi pieteicējas sniegtās atbildes (kurās pieteicēja uzsvēra, ka piedāvāto cenu veidojusi, ņemot vērā tirgū konstatētās tendences piedalīties iepirkumos ar ārkārtīgi zemu cenu un savu interesi gūt pieredzi, un ka pieteicējas rīcībā esot pietiekami daudz līdzekļu, lai nodrošinātu darbiniekiem motivējošu atalgojumu), pasūtītāja atzina, ka tās nesniedz pietiekamu pamatojumu piedāvātajai zemajai cenai. Tiesa, izvērtējusi lietas tiesiskos un faktiskos apstākļus, piekrita pasūtītājai un birojam, ka pieteicēja savos skaidrojumos nav spējusi pietiekami pamatot piedāvāto zemo cenu.

[2] Izvērtējusi pieteicējas kasācijas sūdzību, senatoru kolēģija turpmāk norādīto apsvērumu dēļ atzīst, ka tajā norādītie argumenti nav tādi, kas rada šaubas par pārsūdzētā sprieduma tiesiskumu.

[3] Kasācijas sūdzībā pieteicēja norāda, ka Publisko iepirkumu likuma 53.panta ceturtā daļa imperatīvi paredz, ka pasūtītājs noraida piedāvājumu kā nepamatoti lētu, ja sniegtie skaidrojumi nepamato pretendenta piedāvāto zemo cenas līmeni. Savukārt Eiropas Parlamenta un Padomes 2014.gada 26.februāra Direktīvas 2014/24/ES par publisko iepirkumu un ar ko atceļ Direktīvu 2004/18/EK (turpmāk – direktīva 2014/24) 69.pantā piedāvājuma noraidīšana kā obligāta paredzēta tikai tad, ja piedāvājums neatbilst tiesību aktos paredzētajām prasībām vides, sociālo un darba tiesību jomā; gadījumā, ja pretendenta sniegtie pierādījumi apmierinoši neizskaidro piedāvātās cenas zemo līmeni, pasūtītājs atbilstoši direktīvai *var* noraidīt piedāvājumu (proti, tas neesot obligāti).

Senatoru kolēģija nesaskata, ka pieteicējas akcentētā minētā regulējuma nianse norāda uz tiesas pieļautu kļūdu Publisko iepirkumu likuma 53.panta normu interpretācijā. Izskatāmajā lietā tiesa ir secinājusi, ka pieteicējas pasūtītājai sniegtie skaidrojumi par piedāvāto cenu nesniedz apmierinošu izskaidrojumu, tāpēc pasūtītājai bija

tiesības izslēgt pieteicējas piedāvājumu no konkursa. Pasūtītāja tiesības šādi rīkoties tieši paredz Publisko iepirkumu likuma 53.panta ceturtās daļas regulējums, un tas nav pretrunā direktīvai 2014/24. Līdz ar to tam, ka likumā piedāvājuma izslēgšana šādā situācijā formulēta kā pienākums, bet direktīvā – kā tiesības, konkrētajā gadījumā nav izšķirošas nozīmes.

[4] Pieteicēja pamatoti norāda, ka Publisko iepirkumu likuma 53.panta regulējums interpretējams tādējādi, ka pasūtītājs pretendenta piedāvājumu nepamatota lētuma dēļ var izslēgt tad, ja pretendenta sniegtie skaidrojumi apmierinoši neizskaidro piedāvāto zemās cenas līmeni, un ir būtiski, lai gan Iepirkumu uzraudzības birojs, gan tiesa izvērtē to, vai pretendenta sniegtie skaidrojumi par cenu tiešām dod pamatu piedāvājumu noraidīt.

Tomēr minētais neliecina par tiesas pieļautu kļūdu tiesību normu piemērošanā, jo būtībā tieši to tiesa izskatāmajā lietā arī ir darījusi. Proti, lai arī tiesa spriedumā ir citstarp atsaukusies uz atziņu, ka tiesa nevar pasūtītāja vietā izvērtēt, vai piedāvājums ir nepamatoti lēts, tiesa vienlaikus ir uzsvērusi, ka tās kompetencē ir pārbaudīt pasūtītāja šajā sakarā pieņemtā lēmuma pamatotību. Lai to pārbaudītu, tiesa pati ir rūpīgi un argumentēti izvērtējusi pieteicējas pasūtītājam sniegtos skaidrojumus, tostarp kopsakarā ar pieteicējas tiesas sēdē paskaidroto (secinot, ka pieteicējas paskaidrojumi ir pretrunīgi), un ir atzinusi, ka tie tiešām nesniedz apmierinošu skaidrojumu. Citstarp tiesa pamatoti atzinusi, ka vispārīgas norādes, ka pretendentam ir pietiekami daudz līdzekļu, lai nodrošinātu saviem darbiniekiem atalgojumu, nevar uzskatīt par apmierinošu izskaidrojumu, tostarp – par skaidru norādi uz piedāvātu atlaidi. Apgalvojumi, ka starpību starp izmaksām par darbinieku atalgojumu un no pasūtītāja gūtajiem ieņēmumiem pretendents apņemas segt pats, neidentificējot avotus, no kuriem līdzekļi tiks novirzīti šai vajadzībai, ir acīmredzami pārāk nekonkrēti un nevar novērst pamatotas šaubas par piedāvāto zemo cenu.

Tas, ka pieteicēja nepiekrīt tiesas novērtējumam, neliecina par tiesas pieļautu kļūdu tiesību normu piemērošanā un pierādījumu novērtēšanā. Savukārt kasācijas instances kompetencē nav lietas faktisko apstākļu un pierādījumu pārvērtēšana.

[5] Publisko iepirkumu likuma 53.panta normas skaidri noteic, ka tad, ja pasūtītājam piedāvājums šķiet nepamatoti lēts, pasūtītājs pretendentam pieprasa skaidrojumu par piedāvāto cenu un pasūtītājs noraida piedāvājumu kā nepamatoti lētu, ja sniegtie skaidrojumi nepamato pretendenta piedāvāto zemo cenas līmeni (panta pirmā – ceturtā daļa).

Tādējādi iespējami nepamatoti lēta piedāvājuma pārbaudes gadījumā izšķiroša nozīme ir tieši pretendenta paša sniegtajiem skaidrojumiem par piedāvāto cenu, proti, paskaidrojumiem un sagādātajiem pierādījumiem, kas apliecina, kā pretendents spēj piedāvāt attiecīgo cenu un ka pretendents par piedāvāto cenu objektīvi spēs izpildīt līgumu. Tas arī ir saprātīgi un loģiski, jo tikai pats pretendents var zināt to, kā un kāpēc ir spējis piedāvāt zemo cenu, un attiecīgi tikai pats pretendents var pamatot, ka tā piedāvājums nav nepamatoti lēts, bet gan ir nopietns un dzīvotspējīgs. Tostarp tikai pats pretendents var zināt, vai, veidojot cenu, ir vēlējies piedāvāt atlaidi, līdz ar to, ja tā tas tiešām ir bijis, pretendentam nebūtu jābūt nekādām grūtībām pasūtītājam jau pirmo reizi sniegtajā skaidrojumā to konkrēti un skaidri norādīt.

Ievērojot minēto, senatoru kolēģija atzīst, ka nepamatots ir pieteicējas kasācijas sūdzībā apgalvotais, ka pieteicēja tiekot spiesta uzminēt, kas varētu novērst pasūtītāja šaubas par piedāvāto cenu, un ka pieteicējai tiekot uzlikts nesamērīgs pierādīšanas slogs.

[6] Kasācijas sūdzībā norādīts, ka tiesa neesot ņēmusi vērā, ka konkursa nolikuma 3.5.6.1.punkta un 12.pielikuma nosacījumos nebija prasīts, lai finanšu piedāvājumā tiktu norādīta detalizēta cilvēkstundas likmes veidošanās, kā arī netika prasīts, lai tiktu atsevišķi norādīta piedāvātā atlaide. Tomēr arī šie pieteicējas argumenti neliecina par tiesas pieļautu kļūdu tiesību normu piemērošanā. Izskatāmajā gadījumā pieteicējas piedāvājums nav izslēgts no konkursa sakarā ar neatbilstību nolikuma prasībām, bet gan sakarā ar to, ka pasūtītājai radās aizdomas par piedāvājuma nepamatotu lētumu un pieteicējas šajā sakarā sniegtie skaidrojumi nesniedza apmierinošu izskaidrojumu par to, kā pieteicēja spēj piedāvāt attiecīgo zemo cenu. Arī tiesa nav pārmetusi pieteicējai, ka tā atlaidi nebija norādījusi finanšu piedāvājumā, bet gan, ka tā pasūtītājai sniegtajā skaidrojumā nebija piedāvāto cenu skaidri pamatojusi ar piedāvātu atlaidi (ja atlaide bija tas, kas ļāva pieteicējai piedāvāt tik zemu cenu).

Nepamatoti ir arī kasācijas sūdzībā norādītie apsvērumi, ka citiem pretendentiem neesot prasīts, lai tie izskaidro piedāvātās cenas, un tādējādi, prasot to pieteicējai, neesot ievērots vienlīdzīgas attieksmes princips. Izskatāmajā gadījumā pieteicējai papildu informācija par tās finanšu piedāvājumu (tajā norādīto cenu) prasīta tāpēc, ka pasūtītājai objektīvu apstākļu dēļ radās šaubas par pieteicējas piedāvājuma nepamatotu lētumu. Skaidrojuma un papildu informācijas pieprasīšanu šādā situācijā tieši paredz Publisko iepirkumu likuma 53.panta pirmā daļa. Savukārt citiem pretendentiem šāda informācija netika prasīta, jo pasūtītājai neradās šaubas par to piedāvājumu iespējami nepamatotu lētumu. Līdz ar to nepamatoti lēta piedāvājuma pārbaudes kontekstā pieteicēja neatrodas salīdzināmos apstākļos ar pārējiem pretendentiem un nav pamata apgalvot, ka tiesa nav ievērojusi vienlīdzīgas attieksmes principu.

[7] Kasācijas sūdzībā izteikts lūgums Senātam vērsties Eiropas Savienības Tiesā prejudiciālā nolēmuma sniegšanai ar jautājumiem par direktīvas 2014/24 69.panta interpretāciju attiecībā uz tiesas kompetenci, kurus Senāts jau uzdeva Eiropas Savienības Tiesai ar 2023.gada 19.decembra lēmumu lietā Nr. SKA-222/2023, ECLI:LV:AT:2023:1219.A420250220.10.L, bet uz kuriem Eiropas Savienības Tiesa toreiz nesniedza atbildi, jo attiecīgajā lietā iepirkuma vērtība nesasniedza direktīvas piemērošanai noteikto slieksni.

Senatoru kolēģija atzīst, ka izskatāmās lietas izlemšanai nav nepieciešams vērsties Eiropas Savienības Tiesā ar attiecīgajiem jautājumiem. No kasācijas sūdzības noprotams, ka, pieteicējas ieskatā, šie jautājumi būtu jāuzdod, lai noskaidrotu tiesas kompetenci, pārbaudot pasūtītājas lēmumu, jo pieteicēja uzskata, ka tiesa nevar pārbaudīt tikai to, vai pasūtītāja nav pieļāvusi acīmredzamas kļūdas, bet tiesai pašai jāizvērtē, vai pieteicējas pasūtītājai sniegtie skaidrojumi par piedāvāto cenu to apmierinoši izskaidro. Tomēr, kā jau minēts, izskatāmajā gadījumā tiesa nemaz nav aprobežojusies tikai ar to, vai pasūtītājs ir pieļāvis kādas acīmredzamas kļūdas, bet pati ir novērtējusi pieteicējas sniegtos skaidrojumus par piedāvāto cenu un tā rezultātā ir secinājusi, ka pasūtītāja pamatoti pieteicējas skaidrojumus novērtēja kā tādus, kas nesniedz apmierinošu pamatojumu pieteicējas spējai piedāvāt konkrēto zemo cenu un attiecīgi nenovērš bažas par piedāvājuma nopietnību.

Turklāt senatoru kolēģija uzsver, ka 2023.gada 19.decembra lēmumā lietā Nr. SKA-222/2023 Senāta uzdotie jautājumi par tiesas kompetenci attiecās uz tiesību normās tieši neregulētu situāciju, kurā pasūtītājs pats nesaskata pamatu izslēgt piedāvājumu no iepirkuma, bet jautājumu par tā nepamatotu lētumu aktualizē cits iepirkuma pretendents. Proti, tajā lietā pasūtītājs, izvērtējis pretendenta sniegto skaidrojumu par pirmšķietami nepamatoti lētu piedāvājumu, atzina, ka pretendenta skaidrojums pietiekami izskaidro piedāvāto cenu, un pieteikumu tiesā bija iesniegusi cita persona ar mērķi panākt, ka attiecīgā pretendenta piedāvājums tomēr tiek atzīts par nepamatoti lētu. Tāpēc attiecīgajā lietā Senāts uzskatīja, ka būtu lietderīgi saņemt Eiropas Savienības Tiesas redzējumu par to, vai direktīvas 2014/24 normas pieļauj tiesas kompetenci pretēji pasūtītāja viedoklim atzīt kādu piedāvājumu par nepamatoti lētu. Savukārt izskatāmajā lietā situācija ir kardināli pretēja, jo pasūtītājs pats ir atzinis pieteicējas piedāvājumu par nepamatoti lētu, un tiesai attiecīgi jāpārbauda šā lēmuma pamatotība, ko tiesa arī ir darījusi.

[8] Ievērojot minēto, kā arī to, ka pieteicējas kasācijas sūdzība nenorāda uz tādiem lietas atrisināšanai būtiskiem tiesību jautājumiem, kas būtu nozīmīgi judikatūras veidošanai, senatoru kolēģija atzīst, ka ir pamats atteikt ierosināt kasācijas tiesvedību.

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 338.panta otro daļu un 338.^{1}panta otrās daļas 2.punktu, senatoru kolēģija

nolēma

atteikt ierosināt kasācijas tiesvedību sakarā ar sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Identity Solutions” kasācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2025.gada 18.jūnija spriedumu.

Lēmums nav pārsūdzams.

Senatore I. Višķere Senators E. Darapoļskis Senatore D. Makarova